

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 5 czerwca 2017 r.

Pozycja 87

POSTANOWIENIE

z dnia 24 maja 2017 r.

Sygn. akt Ts 195/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Małgorzata Pyziak-Szafnicka – przewodnicząca i sprawozdawca
Stanisław Rymar
Piotr Tuleja,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2016 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej J.P.,

po s t a n a w i a:

nie uwzględnąć zażalenia.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej z 15 września 2016 r. J.P. (dalej: skarżący, podatnik) wniósł o zbadanie zgodności art. 115 w związku z art. 108 § 1 i § 2 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U.2015.613, ze zm.; dalej: ordynacja podatkowa) z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 i art. 84 Konstytucji, a także z art. 64 ust. 1 i 3 w związku z art. 2, art. 31 ust. 3 i art. 84 Konstytucji w zakresie, w jakim odnoszą się do współnika spółki cywilnej rozwiązanej w toku postępowania odwoławczego od decyzji określającej wysokości zobowiązania podatkowego tej spółki i uniemożliwiają w postępowaniu dotyczącym ustalenia odpowiedzialności rozwiązanej spółki cywilnej za jej zaległości podatkowe określenie innej wysokości zobowiązania podatkowego niż ta wynikająca z decyzji organu I instancji.

W przekonaniu skarżącego zaskarżone regulacje w zakwestionowanym zakresie, naruszają ustawę zasadniczą, gdyż nie gwarantują przysługującego jednostce prawa do sądu, rzetelnego procesu i postępowania administracyjnego oraz nakładają na jednostkę ciężar podatkowy nieprzewidziany w ustawie (niezgodnie z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 i art. 84 Konstytucji). Ponadto unormowania te nie gwarantują należytej i stosownej do celu postępowania dotyczącego odpowiedzialności współnika za zobowiązania podatkowe rozwiązanej spółki cywilnej ochrony jego własności (co narusza art. 64 ust. 1 i 3 w związku z art. 2, art. 31 ust. 3 i art. 84 Konstytucji).

Postanowieniem z 5 grudnia 2016 r. Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. W uzasadnieniu postanowienia Trybunał wyjaśnił, że analizowana skarga konstytucyjna jest próbą skorygowania skutków zaniedbań, których skarżący

dopuszczył się w związku z prowadzeniem swych spraw, i braku należytej staranności w ich prowadzeniu, a zatem jest niedopuszczalna. Trybunał uznał także, że zarzuty sformułowane w skardze są oczywiście bezzasadne, a wskazane wzorce kontroli nieadekwatne (art. 45 Konstytucji) lub niesamodzielne (art. 2 i art. 84 Konstytucji).

W zażaleniu na to postanowienie skarżący podniósł, że Trybunał nietrafnie zrekonstruował zarzuty rozpatrywanej skargi konstytucyjnej. Dowodził też, że prawidłowo określił naruszone – jego zdaniem – konstytucyjne wolności i prawa. W konsekwencji skarżący, zarzucając nieprawidłowe odczytanie istoty skargi, ponownie przedstawił w zażaleniu argumenty mające potwierdzać niekonstytucyjność zaskarżonej regulacji.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 13 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. poz. 2074) do postępowań przed Trybunałem wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: ustawa o TK) stosuje się przepisy tej ustawy. Skoro postępowanie zainicjowane rozpatrywaną skargą nie zostało zakończone przed 3 stycznia 2017 r., tj. dniem wejścia w życie ustawy o TK, to zarówno wstępne, jak i merytoryczne rozpoznanie tej skargi określają przepisy ustawy o TK.

Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy o TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5-8 ustawy o TK). Trybunał bada w szczególności, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że postanowienie o odmowie nadania rozpatrywanej skardze konstytucyjnej dalszego biegu jest prawidłowe, a zarzuty sformułowane w zażaleniu nie zasługują na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym obowiązuje zasada skargowości (art. 67 ustawy o TK), która prowadzi do związania tego organu granicami określonymi treścią kierowanych do niego pism procesowych. Oznacza to, że niezależnie od rodzaju pisma Trybunał może procedować jedynie w ramach wyznaczonych jego treścią i tylko w takim zakresie sprawa może podlegać rozpoznaniu. Trybunał Konstytucyjny nie może bowiem działać z urzędu, a zatem zakres jego kognicji wyznacza treść skargi konstytucyjnej. W konsekwencji obowiązkiem skarżącego – reprezentowanego przez profesjonalnego pełnomocnika – jest takie sformułowanie zarzutów dotyczących niezgodności z Konstytucją zaskarżonych przez niego unormowań, aby Trybunał mógł precyzyjnie i zgodnie z intencjami skarżącego zrekonstruować istotę problemu konstytucyjnego podnoszonego w skardze konstytucyjnej. Dokonując analizy zarzutów sformułowanych w skardze, Trybunał Konstytucyjny nie może abstrahować od stanu faktycznego sprawy ustalonego przez organy i sądy orzekające w postępowaniu instancyjnym.

Zasada ta obowiązuje w postępowaniu w przedmiocie wstępnej kontroli skarg konstytucyjnych na obu jego etapach – w składzie jednego sędziego oraz na etapie odwoławczym – w składzie trzech sędziów. Obowiązywanie zasady skargowości prowadzi zatem do tego, że skarga konstytucyjna poddawana jest badaniu wstępnemu w zakresie wyznaczonym przez skarżącego, a wniesione zażalenie nie może zawierać dodatkowych argumentów, mających przemawiać za niekonstytucyjnością przepisów. Treścią zażalenia mogą być jedynie wywody

wykazujące nieprawidłowość ocen przeprowadzonych w postępowaniu pierwszoinstancyjnym – i tylko w takim zakresie zażalenie podlega rozpoznaniu.

Biorąc powyższe pod uwagę Trybunał stwierdza, że we wniesionym zażaleniu skarżący nie podważył przesłanek, które legły u podstaw wydania postanowienia o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, a w szczególności nie wykazał, że wniesiona skarga konstytucyjna nie była próbą skorygowania zaniedbań poczynionych na wcześniejszych etapach postępowania, wynikających z niedochowania należytej staranności w prowadzeniu działalności gospodarczej i braku wiedzy o skutkach podejmowanych decyzji.

Trybunał zwraca także uwagę na fakt, że wyrażona w zaskarżonym postanowieniu ocena prawidłowości powołania w skardze konstytucyjnej wzorców kontroli konstytucyjności zaskarżonych przepisów, znajduje potwierdzenie w ugruntowanym orzecznictwie trybunałskim (w odniesieniu do art. 2 i art. 84 Konstytucji zob. postanowienia pełnego składu TK z: 24 października 2001 r., SK 10/01, OTK ZU nr 7/2001, poz. 225 oraz 16 lutego 2009 r., Ts 202/06, OTK ZU nr 1/B/2009, poz. 23). Poza tym Trybunał Konstytucyjny konsekwentnie przyjmuje, że prawo do sądu statuowane w art. 45 ust. 1 Konstytucji odnosi się do postępowania sądowego (por. wyrok TK z 26 maja 2009 r., SK 32/07, OTK ZU nr 5/A/2009, poz. 70) i dlatego nie można uznać, że zakres unormowania tego przepisu znajduje zastosowanie w postępowaniu podatkowym. W ocenie Trybunału stanowisko skarżącego należy uznać za nieuzasadnione, gdyż przeczy ono istocie postępowania administracyjnego, w tym i podatkowego, które nie może być utożsamiane z postępowaniem sądowym, choćby z uwagi na odmienną naturę prawną oraz różną pozycję stron procesowych tego postępowania. Za ugruntowany należy uznać pogląd doktryny, że postępowanie administracyjne nie służy rozstrzygnięciu sporu o prawo; chodzi w nim o załatwienie sprawy leżącej we właściwości konkretnego organu administracji państwowej, i to załatwienie jej w drodze jednostronnego rozstrzygnięcia tego organu (zob. J. Łętowski, *Prawo administracyjne. Zagadnienia podstawowe*, Warszawa 1990, s. 223 oraz postanowienie TK z dnia 5 października 2012 r., Ts 96/11, OTK ZU nr 5/B/2012, poz. 438). Z tych względów Trybunał odmówił uwzględnienia zażalenia w zakresie odnoszącym się do niezgodności art. 115 w związku z art. 108 § 1 i § 2 pkt 2 lit. a ordynacji podatkowej z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 i art. 84 Konstytucji.

Odnosząc się do trzeciego zarzutu sformułowanego w zażaleniu, a dotyczącego braku możliwości zweryfikowania prawidłowości decyzji podatkowej określającej zakres odpowiedzialności skarżącego Trybunał Konstytucyjny wskazuje, że taka możliwość – choć w innym postępowaniu istniała – a skarżący podejmując decyzję o rozwiązaniu spółki, której był współnikiem przesądził o tym, że decyzja ta stała się ostateczna, co słusznie wskazano w zaskarżonym postanowieniu.

Tym samym Trybunał w niniejszym składzie podzielił argumentację wyrażoną w zaskarżonym postanowieniu z 5 grudnia 2016 r. Wziąwszy powyższe okoliczności pod uwagę Trybunał postanowił jak w sentencji.